

dat ze voor de uitvoering van zulk een denkbeeld toch wel geschikt zouden kunnen zijn. Maar politiek is dat niet waar. Behalve in enkele landen waar de Jood geduld werd, werd hij overal vervolgd. Hij zelf werd daardoor gehard en genatureerd van de zachtere en fijnere gewaarwordingen van het gemeenschapsleven. Er is langzamerhand meer licht gekomen en de Jood is meer en meer opgegaan in de samenleving, maar niet altijd is de samenleving herbergzaam en niet altijd is de politiek de afspiegeling der samenleving. Daar echter waar de Jood is opgenomen, zoo niet in de intiemere kringen dan toch in het maatschappelijk verband, is hij staatsburger geworden en heeft hij het land liefgekregen. Dat land is hem zijn vaderland geworden, want zijn kinderen zijn er geboren, zijn ouders hebben er geleefd en zijn er gestorven, hij heeft er zich geacclimatiseerd, de geschiedenis des lands is zijn geschiedenis geworden en het streven van dat land is ook zijn streven . . .

„Met andere woorden: De Joden die leven in Nederland, Duitschland enz. zijn geen vreemdelingen, maar zij behooren bij het volk, niet bij toeval, als een reiziger in een hotel, maar als iemand die in zijn eigen woning leeft.

„Hoe is het mogelijk dat er menschen zijn die, met terzijdestelling van alle moreele en materiele gronden, in Palestina, in de gloeiende zon en in een zandwoestijn, een Staat willen vestigen? Zouden al die menschen kunnen afschudden wat hun lief geworden is van hun omgeving, om een voorschrift te volgen dat niet meer is dan een illusie?

„Het is volkomen juist dat de orthodoxe Joden bidden: „Dit jaar in het land waar ik ben — dat ze het land der ballingschap noemen — het volgende jaar in Palestina.” Maar als men er hun ernstig naar vroeg en ze kwamen te staan voor de vervulling van hun wensch, dan zouden ze zeker daartegen protesteeren.

„Ik geloof dus niet aan de mogelijkheid van een Joodschen Staat.”

Iets anders achtte de heer Wertheim de rassenquaestie. Hij geloofde echter niet dat die de kern der semietische quaestie uitmaakt.

„Men heeft langzamerhand andere begrippen gekregen, vooral aangaande het bezit. Aan de eene zijde zijn opgekomen de hooge en verheffende theoriën, die wel is waar geen gelijkmaking beoogen, maar eene verlichting van lasten bij den een en eene verhooging van het plichtbesef tot het dragen van lasten bij den ander. Aan den anderen kant echter is een zekere jaloezie, een zekere nijd ontstaan en dan doet zich de vraag voor of niet de semietische quaestie eigenlijk in 't leven is geroepen door het feit dat de Semieten zich beter en met meer beleid tot rijkdom weten te brengen, dat zij, als de natuurlijke parvenu's van dat wat hun streven opgebracht heeft, aanstoot geven aan degenen die minder bereikt hebben, zoodat zij voor diegenen voorwerpen van haat en nijd zijn geworden. Dat is misschien de grondslag van het anti-semietisme.

„Nu meen ik dat de Jood in de maatschappij een moeilijke maar een heilige taak heeft te vervullen. Hij moet het tegen hem bestaande vooroordeel wegnemen — niet met woorden, want daardoor overtuigt men alleen de voor overtuiging vatbaar — maar metterdaad. Als men toont hart te hebben voor wat anderen waardeeren, dan heeft men niet alleen zichzelf, maar eene geheele menigte personen vrij gesproken van de beschuldiging die op hen rust.”

„Dat zulk een vooroordeel, vooral wat de vormen betreft, dikwijls voedsel vindt in de eigenaardige vormen die de Joden soms aannemen, is evenmin te verwonderen als dat die eigenaardige vormen bestaan. Ontvang maar diengene, dien ge tot uw gelijke maken wilt, zóó, dat hij het recht heeft zich uw gelijke te voelen, dan zal het verschil spoedig ophouden te bestaan. Maar als ge